

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут мистецтв
Кафедра інструментально-виконавської майстерності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

« 09 » « 09 » 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ (СКРИПКА)

для студентів
Спеціальності 025 «Музичне мистецтво»

Освітнього рівня другого (магістерського)

Освітньо-професійної програми: 025.00.01 Музичне мистецтво

Спеціалізації: викладання музичного інструмента

Київ – 2021

Розробник: Василевич Марта Олексіївна, викладач кафедри інструментально - виконавської майстерності

Викладач: Василевич Марта Олексіївна, викладач кафедри інструментально - виконавської майстерності

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності

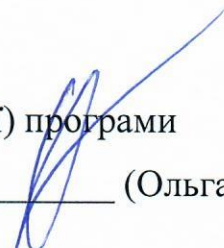
Протокол від 09 вересня 2021 р. №2

Завідувач кафедри Катерина ЗАВАЛКО
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проєктної групи)

025.00.04 Інструментальне виконавство (оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти)

____.____.2021р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проєктної групи) (Ольга ОЛЕКСЮК)
(підпис)

на 20__ / Робочу програму перевірено

____.____.2021 р.

Заступник директора (Алла ТАРАННИК)
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «__»__ 20__ р.,
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «__»__ 20__ р.,
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «__»__ 20__ р.,
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «__»__ 20__ р.,
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання - денна
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	Українська
Загальний обсяг кредитів / годин	
Курс	6
Семестр	11
Кількість змістових модулів з розподілом:	
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, в тому числі:	60
аудиторні	20
модульний контроль	4
семестровий контроль	30
самостійна робота	6
форми семестрового контролю	Екзамен

2. Мета навчальної дисципліни – Підготовка високопрофесійних фахівців у галузі мистецької освіти, які володіють навичками концертно-виконавської / музикознавчої / дослідницької / педагогічної / менеджерської діяльності у сфері музичного мистецтва.

Завдання навчальної дисципліни – виховання комплексу компетентностей студента.

Програмні компетентності		
Інтегральна компетентність		Здатність розв'язувати складні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій музикознавстві, педагогіці, виконавстві та характеризуються невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 2	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
	ЗК 4	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК 5	Здатність застосовувати знання у практичних

		ситуаціях.
	ЗК 6	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
	ЗК 8	Здатність працювати у міжнародному контексті.
	ЗК 9	Здатність працювати автономно.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК 1	Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
	СК 2	Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.
	СК 3	Здатність розробляти і реалізовувати конкретні творчі проекти (по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики / звукорежисерської практики обробки звуку.
	СК 4	Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / педагогічній / виконавській діяльності.
	СК 5	Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
	СК 6	Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.
	СК 7	Здатність аналізувати виконання музичних творів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.
	СК 8	Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.

Програмні результати навчання	
РН 1	Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності.
РН 2	Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.
РН 3	Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.
РН 4	Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.
РН 5	Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.
РН 6	Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
РН 7	Здійснювати викладання гри на інструменті/методику музичної освіти з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.
РН 8	Здійснювати ефективне управління мистецькими проектами, зокрема, їх планування та ресурсне забезпечення.
РН 9	Приймати ефективні рішення в галузі культури і мистецтва, аналізувати альтернативи та оцінювати ризики.

4. Структура навчальної дисципліни: Тематичний план навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами Робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні <i>індивідуальні</i>	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Подальший художньо-артистичний розвиток студента-магістранта.							
Тема 1.1. Робота над втіленням художніх задумів у творах, що вивчаються.	5				5		
Тема 2.1. Органічне поєднання художньої та технічної робіт під час відпрацювання художніх творів.	8				5		3
Модульний контроль	2						
Разом	15						
Змістовий модуль 2. Реалізація всіх напрацювань магістранта для успішного виконання програми державного іспиту.							
Тема 2.1. Удосконалення умінь виконання поліфонічних творів.	3				3		
Тема 2. 2. Завершальний етап роботи над художніми музичними творами.	10				7		3
Модульний контроль	2						
Разом	15						
Семестровий контроль	30						
Усього за XI семестр	60						
Усього за VI курс	60						

5. Програма навчальної дисципліни «Музичний інструмент. Скрипка.»

Змістовий модуль 1 (VI курс, XI семестр)

Подальший художньо-артистичний розвиток студента-магістранта.

Тема 1. Робота над втіленням художніх задумів у творах, що вивчаються.

Головна мета виконавської роботи – розкриття суті художнього образу, передавання властивих цій музиці характеру, настрою, її смислу та ідеї. Необхідність розвитку творчої уяви виконавця, збагачення його внутрішнього світу взагалі.

Осн. л-ра: 1, 3-6.

Дод. л-ра: 1-11.

Тема 2. Органічне поєднання художньої та технічної робіт під час відпрацювання художніх творів. Поділ роботи над твором повинен бути поняттям умовним. В технічному опрацюванні твору є художні елементи, а робота над художнім образом невідривна від способів його реалізації.

Осн. л-ра: 1-6.

Дод. л-ра: 1, 3, 4, 6, 8, 11.

Змістовий модуль 2 (VI курс, XI семестр).

Реалізація всіх напрацювань магістранта для успішного виконання програми державного іспиту.

Тема 1. Удосконалення умінь виконання поліфонічних творів.

Робота над загостренням інтонації, відшліфування внутрішнього почуття ритму, різноманітність динаміки, виявлення прихованої поліфонії за допомогою динаміки, агогіки, штрихів і аплікатури. Робота над густотою та щільністю звучання, відтінками вібрації. Робота над інтонацією подвійних нот, акордів, якістю їх виконання.

Осн. л-ра: 1, 3-6.

Дод. л-ра: 1-11

Тема 2. Завершальний етап роботи над художніми музичними творами.

Вчитування у нотний запис, робота з теоретичного аналізу твору. Вивчення біографії композитора, його естетичних поглядів, обставин написання твору, інтерпретації. Аналіз форми твору, його тематики, мелодичних кульмінацій, гармонічної мови та інших характерних виражальних засобів.

Осн. л-ра: 1, 3-6.

Дод. л-ра: 1-116.

Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Аудиторні (лабораторні) заняття – 20 год. Самостійна робота - 4 год.
Модульний контроль - 6 год.

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування	1	10	10	10	10
Лабораторна робота	10	10	100	10	100
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Контрольне модульне прослуховування	25	1	25	1	25
Разом		-	140	-	140
Максимальна к-сть балів		280			
Розрахунок коефіцієнта		Усього за період роботи до екзамену 280 балів (що прирівнюється до 60 балів з урахуванням коефіцієнта 4,7), екзамен – 40 балів.			

6.2 Завдання для самостійної роботи студента

- Самостійне опрацювання студентами науково-педагогічної та мистецтвознавчої літератури. Робота з навчальними посібниками, підручниками тощо. Самостійний пошук відповідної інформації в мережі Інтернет.
- Робота з відповідним нотним матеріалом. Самостійний порівняльний аналіз стилів та форм відповідних музичних творів.

№	Зміст завдання	К-сть годин	Академічний Контроль	Бали
1.	Органічне поєднання художньої та технічної робіт під час відпрацювання художніх творів.	3	Грамотне прочитання нотного тексту 1 Опрацювання правильної аплікатури 1 Відпрацювання штрихової техніки на технічному матеріалі 1 Робота над різноманітністю динаміки 1 Робота над агогікою 1	5

2.	Аналіз форми творів, їх тематики, мелодичних кульмінацій, гармонічної мови та інших характерних виражальних засобів.	3	Перегляд потрібних записів	1	5
			Порівняння інтерпретацій	1	
			Висловлення власної думки	1	
			Аналіз труднощів	1	
			Оригінальність підходу до розгляду проблеми	1	
Усього за семестр		6			10

6.2. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форми проведення	Критерії оцінювання	Бали
Модульний контроль 1		
Прослуховування під час роботи в класі	знання тексту	8
	відпрацювання технічних труднощів	9
	розуміння стильових особливостей	8
Максимальна кількість балів		25
Модульний контроль 2		
Прослуховування під час роботи в класі	знання тексту	8
	техніка виконання, інтонаційна точність	8
	подолання труднощів виконання поліфонічної тканини	9
Максимальна кількість балів		25

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Екзамен – відкрите виконання однієї частини поліфонічного твору та твору великої форми – 40 балів.

Екзамен

Бали	Критерії
35 - 40	Студент продемонстрував досконале володіння музичним інструментом. Технічна майстерність на необхідному рівні. Складність програми відповідає вимогам. В грі присутнє відчуття стилю музики, що виконується. Гра стабільна, без текстових помилок.

29 - 34	Студент продемонстрував дуже добре володіння музичним інструментом. Допустив незначні випадкові технічні огріхи, які суттєво не впливають на загальну картину технічної майстерності. Складність програми відповідає вимогам. В грі присутнє відчуття стилю музики, що виконується. Гра відносно стабільна, проте мають місце незначні текстові неточності, які не порушують форми творів і не впливають на цілісне їх сприйняття.
25 – 29	Студент продемонстрував добрий рівень володіння музичним інструментом. Технічна майстерність добра, але допущені неточності у виконанні штрихів, нестабільна інтонація, не завжди якісне звуковидобування. Рівень складності програми відповідає вимогам, проте відчуття стилю, характеру музики та фразування не завжди логічне і переконливе. Мають місце деякі текстові неточності
19 - 24	Студент продемонстрував достатній рівень володіння музичним інструментом. Виявив недосконале володіння штриховою технікою, допустив багато інтонаційних неточностей, має проблеми з відтворенням складних ритмічних рисунків. Рівень складності програми середній або завищений щодо його виконавських можливостей. Розуміння стилю фрагментарне, фразування непереконливе. Використання динаміки і агогіки дещо хаотичне, непродумане. Артистизм невиразний. Виконання недостатньо стабільне. Текст відтворений з численними неточностями.
10 - 19	Студент продемонстрував посередній рівень володіння музичним інструментом. Виявив обмежені технічні можливості, слабку штрихову техніку і техніку виконання подвійних нот, акордів, нестабільне інтонування. Складність програми невисока. Не охоплена форма творів, нелогічне фразування. Мало використовує засоби художньої виразності – динаміку, агогіку. Артистизм не виявлений. Виконання програми нестабільне.
1 - 9	Виявлений низький рівень володіння інструментом. Неякісне звуковидобування, обмежене володіння штрихами. Фальшива інтонація. Значні проблеми з метроритмом. Складність програми недостатня, несформоване відчуття стилю, нерозуміння характеру музичних творів, невміння фразувати. Відсутній артистизм виконання. У тексті допущена велика кількість грубих помилок. Гра нестабільна.

6.6 Шкала відповідності оцінок.

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень умінь та навичок в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками. Студент демонструє емоційний відгук на музику, сценічну свободу, виконує в характері, відчувається розуміння форми та цілісності музичних творів.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень умінь та навичок в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок. Студент втілює драматургію музичних творів, розуміння виразності музичної мови.
C	75-81 балів	Добре – загалом добрий рівень умінь та навичок із незначною кількістю помилок. Студент доносить зміст твору, але не вистачає якісного звуковидобування, фразування, вистроєності динамічного плану тощо.
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень умінь та навичок із значною кількістю недоліків, проте достатній для подальшого навчання або професійної діяльності. Студент демонструє маловиражені технічні, артистичні можливості, невпевненість у своїх діях.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень умінь та навичок. Студент зіштовхується із технічними зривами, погано інтонує, застосовує брудну педалізацію.
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень умінь та навичок з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання.
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень умінь та навичок, що вимагає повторного вивчення дисципліни.

7. Навчально-методична картка дисципліни

	XI семестр			
Модулі	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
Назва модуля	Подальший художньо-артистичний розвиток студента-магістранта		Реалізація всіх напрацювань магістранта для успішного виконання програми державного іспиту.	
К-сть балів за модуль	100		100	
Заняття № Лабораторні	1 - 5	6 - 10	11 - 13	14 – 20
Теми занять та кількість балів	Тема 1.1 Робота над втіленням художніх задумів у творах, що вивчаються.	Тема 1.2 Органічне поєднання художньої та технічної робіт під час відпрацювання художніх творів.	Тема 2.1 Удосконалення умінь виконання поліфонічних творів.	Тема 2.2 Завершальний етап роботи над художніми музичними творами.
Самостійна робота – к-сть балів		5		5
Види поточного контролю	Модульне контрольне прослуховування- 25 б.		Модульне контрольне прослуховування- 25 б.	
Усього	140		140	
Підсумковий контроль			Екзамен	
Коефіцієнт	Усього за період роботи до екзамену 280 балів (що прирівнюється до 60 балів з урахуванням коефіцієнта – 4,7); екзамен - 40 балів.			

8. Рекомендовані джерела: Гами і вправи:

1. Гржималі І. – Вправи в гамах.
2. Григорян А. – Гами і арпеджіо.
3. Коргуєв С. – Вправи у подвійних нотах.
4. Шевчик О. – Школа скрипкової техніки.
5. Шрадїк Г. – Вправи, т. II.

Етюди:

1. Данкля Ш. – 50 щоденних етюдів-вправ.

2. Кайзер Г. – Етюд (т.т.ІІ,ІІІ).
3. Крейцер Р. – Етюд.
4. Мазас Ф. – Етюд (тт.І, ІІ)
5. Роде П. - 24 каприси.
6. Фіорілло Ф. – 36 етюдів.
7. Вибрані етюд. Етюд в позиціях. /Упорядник К.Фортунатов/.

Поліфонічні твори:

1. Телеман Г. – Фантазії для скрипки соло.
2. Бах Й.-С. – Сонати і партити для скрипки соло.
3. Поліфонічні твори для скрипки соло (збірник).

Твори великої форми:

1. Бах Й.-С. – Концерт мі мажор.
2. Брух М. – Концерт g-moll.
3. Венявський Г. – Концерт №2.
4. В'єтан А. – Концерт №
5. Віотті Дж. – Концерт №22, №24.
6. Кабалевський Д. – Концерт.
7. Конюс Ю. – Концерт.
8. Крейцер Р. – Концерт №13.
9. Лало Е.– «Іспанська симфонія», ч. І.
10. Мендельсон Ф.– Концерт g-moll.
11. Моцарт В.-А. – Концерти №№ 3, 4, 5.
12. Тартіні Дж. – Соната g-moll.

П'єси зарубіжних авторів:

1. Бах Й.-С. – Арія, Жига, Бурре, Сарабанда, (обр.Я. Хейфеца), Арія (обр.К.Фортунатова).
2. Бетховен Л. – Романси G-dur, f-moll.
3. Верачіні Ф. – Сарабанда.
4. Венявський Г. – Куявяк, Мазурка, Легенда, Каприс a-moll.
5. А. Ветан – Балада і полонез.
6. Гендель Г.-Ф. – Арія (обр. К.Мостраса).
7. Глюк Х. – Мелодія.
8. Госсек Ф. – Жига.
9. Давід Ф. – Етюд.
10. Дакен А. – «Зозуля».
11. Дворжак А. – Гумореска.
12. Дрдля Ф. – Серенада.
13. Еллертон Г. – Тарантелла.

14. Крейслер Ф. – Сициліана і Ригодон.
15. Лауб – Канцонетта.
16. Массне Р. – Роздум.
17. Прокоф'єв С. – «Монтеккі і Капулетті».
18. Рахманінов С. – Вокаліз.
19. Рубінштейн А. – Ауер Л. – Мелодія
20. Сарасате П. – Інтродукція і тарантела.
21. Форе Г.- Ельман М. – Пробудження.
22. Хачатурян А. – Ноктюрн.
23. Чайковський П. – Збірник п'єс для скрипки.
24. Шер В. – «Метелики»
25. Шнітке А. – Сюїта в старовинному стилі.
26. Шопен Ф. – Ноктюрн F-dur.

П'єси українських авторів:

1. Барвінський В. – Гумореска на народні теми.
2. Вериківський М. – Пісня із «Української сюїти».
3. Жербін – Прелюд.
4. Зноско-Боровський О. – «Пісня і коломийки».
5. Кос-Анатольський А. – Куявяк і Оберек із балету «Сойчине крило».
6. Косенко В. – «Мрії».
7. Левицький І. – «Дума про Нечая».
8. Лисенко М. – Елегія, Пряля.
9. Лятошинський Б. – Мелодія.
10. Людкевич С. – «Квочка».
11. Ревуцький Л. – Інтермеццо.
12. Сімович Р. – Колискова.
13. Скорик М. – Колискова, Вальс, «Діброва зелена».
14. Солтис А. – «На полонині».
15. Фільц Б. – Аркан, Весняний романс.

Методичне забезпечення курсу

Основна література

1. Ауер Л. Моя школа игры на скрипке. Интерпретация произведений скрипичной классики / Л.Ауер. – М.: Музыка, 1965. - 272 с.
[Електронний ресурс] - <http://leaserang.weebly.com/blog/leopoljd-auer-moya-shkola-igri-na-skripke>
2. Василевич М.О. Формування досвіду сценічної витримки виконавців-інструменталістів у системі професійної мистецької освіти // Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики ХХІ століття. – Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції. – К.: 2016. - 751 с.

3. Григорьев В.Ю., Гинзбург Л.С. - История скрипичного искусства в трех выпусках. Учебник для вузов / В.Ю. Григорьев, Л.С. Гинзбург - М.: Музыка, 1990, 285 с. [Електронний ресурс] - <http://www.rulit.me/books/istoriya-skripichnogo-iskusstva-v-treh-vypuskah-vypusk-1-read-178094-1.html>
4. Стеценко В. – Методика навчання гри на скрипці / В.Стеценко. – К.: Музична Україна, 1974. – Ч.І - 170 с.
5. Стеценко В. – Методика навчання гри на скрипці / В. Стеценко. - К.: Мистецтво, 1964. – Ч.ІІ - 154 с.
6. Янкелевич Ю. - Педагогическое наследие. - М.: Музыка. 1983. – 253с. – [Електронний ресурс] - <http://listid.ru/item/804447>

Додаткова література

1. Григорьев В. - Леонид Коган / В.Григорьев. М.: Музыка, 1984. – 30с.
2. Гуральник Н.П. Развитие скрипковой школы Східної Європи ХХ століття: історія, теорія, методика: навч.-метод. посібник / Н.П. Гуральник. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2005. – 144с.
3. Гуревич Л. – Скрипичные штрихи и аппликатура как средство интерпретации / Л. Гуревич. Л.: Музыка, 1988. – 165с.
4. Гутников Б. Об искусстве скрипичной игры / Б. Гутников. – Л.: Музыка, 1988. - 56 с.
5. Кан А. – Радости и печали: Размышления Пабло Казальса / А. Кан. – М.: Прогресс, 1977. – 229с.
6. Лесман И. Очерки по методике обучения игре на скрипке / И. Лесман. М.: Гос.муз.изд-во, 1964. - 272 с.
7. Мейлих Е. – Джордже Энеску / Е. Мейлих. - Л.: Музыка, 1980. – 80 с.
8. Очерки по методике обучения игре на скрипке: Вопросы техники левой руки скрипача: Сб.статей. Учебное пособие для музыкальных училищ и консерваторий / под ред. М.С.Блока. – М.: Музиздат, 1960, - 203 с.
9. Раабен Л. – Жизнь замечательных скрипачей / Л.Раабен. – М., Л.: Музыка, 1967. – 212 с.
10. Раабен Л. – Скрипка / Л. Раабен. - М., Гос.муз.изд-во, 1963. - 96 с.
11. Вопросы скрипичного исполнительства и педагогики: Сб. статей. Сост. С.Сапожников.- М.: Музыка, 1968. – 148 с. Очерки по методике обучения игре на скрипке: Вопросы техники левой руки скрипача.

Додаткові ресурси

- . Робоча навчальна програма з дисципліни.
- . Нотна література.
- . Література з питань інструментального виконавства.
- . Література з питань методики інструментального виконавства
- . Аудіо- та відеозаписи занять, концертних виступів видатних педагогів і виконавців.